

Het doorzaaien van greens

Een praktische handleiding

Iedereen wil de best mogelijke golfbaan om de sport op te beoefenen. Voor golf neemt de kwaliteit van de greens de belangrijkste plaats in. De golfer verwacht stevige, snelle, eerlijke en egale greens die een goed geslagen approach slag houden, een chip pakken en daarna loslaten en een put eerlijk laten uitrollen. Greenkeepers die dit nastreven kunnen daartoe bepaalde beheer- en onderhoudmaatregelen toepassen.

Auteur: Henry Bechelet

Algemeen kun je stellen dat betere greens bestaan uit een hoger aandeel fijnere grassen. Struis- en roodzwenkgrassen creëren stevige, fijne en snelle greens. Terwijl straatgras greens vaak in de zomer heel goed zijn, maar in de herfst en winter dikwijls zacht zijn en lijden onder ziektedruk. Het is niet altijd waar dat de kwaliteit van de grasmat afhangt van zijn samenstelling, maar een meerderheid van fijnere grassen brengt vaak verbeteringen in kwaliteit van de speloppervlakte, een afname in de aanmaak van vilt en een verbeterde ziekte tolerantie (een speloppervlakte die beter te beheren is). De fijnere grassen zijn daarvoor geschikt en zouden dus als uitgangspunt moeten dienen.

Grassamenstelling

De grassamenstelling van de green is eigenlijk een reflectie van de druk die erop wordt uitgeoefend vanuit de leefomgeving waarin hij gelegen is. Deze druk kan onder meer komen van het lokale klimaat, de plaatselijke geografie, de bespelingintensiteit en uiteraard het beheer door de greenkeeper. In de wetenschap dat de verschillende fijnere grassoorten aangepast zijn om te overleven in verschillende omstandigheden kan geprobeerd worden een gunstige omgeving te creëren voor de fijnere grassen in plaats van het straatgras. Om het karakter van de greens te veranderen, moet de leefomgeving waarin het gelegen is worden veranderd. Straatgras komt vaak door een productieve en verstoorde leefomgeving, terwijl de fijnere struis- en rood-

zwenk grassen juist verlangen naar een minder productieve en meer gevestigde/minder verstoorde omgeving. Sommige praktijken van hoge niveaus van actieve groei en regelmatig rigoreus en roekeloos verticaal maaien en verticuteren met super effectieve Tungsten-tips spelen de dominantie van straatgras in de hand. Natuurlijk zijn er ook andere factoren. Als de leefomgeving niet in orde is (slechte drainage) of de golfbaan door het jaar heen druk gespeeld is, zijn er waarschijnlijk weinig andere dingen die je kunt doen dan het beste te maken van de straatgras greens. Dat is overigens niet altijd het geval en greenkeepers zouden ervoor kunnen kiezen de leefomgeving optimaal te maken. De grote uitdaging voor de greenkeeper is (als dat mogelijk is) greens creëren die gedomineerd

worden door fijnere grassen. Simpelweg de leefomgeving veranderen zal de reeds aanwezige fijnere grassen het beter laten doen en hun aandeel zal toenemen. Dat veranderingsproces kan bevorderd en versneld worden door ook door te zaaien.

Succesvol doorzaaien

Vaak hoor je dat het verknoeiende moeite, tijd en geld is om door te zaaien. Sommige greenkeepers (laat staan de baancommissarissen of clubmanagers) zien niet eens de verschillen die bewerkstelligd worden door doorzaaien. Dat gebrek komt misschien door foute doorzaai-procedures en –werkwijzen of niet succesvolle kieming alsmede het mislukken van het volwassen laten worden van het grasplantje. Doorzaaien kan –als het tenminste goed wordt uitgevoerd– duidelijk helpen de kwaliteit van de greens te verhogen. Succesvol doorzaaien is eigenlijk simpel, volg gewoon de regels:

1. Kies de juiste grassoorten voor uw specifieke situatie;
2. Kies de beste rassen;
3. Voer het doorzaaien gedurende de juiste tijd van het jaar uit onder gunstige omstandigheden;
4. Creëer goede doorzaai omstandigheden;
5. Breng het zaad op de juiste manier in de green

- aan;
6. Stimuleer ontkieming;
7. Verzorg de jong opgekomen grasplanten tot in de volwassenheid;
8. Beheer de juiste, gevestigde leefomgeving.

Succesvol doorzaaien vereist een specifiek

De bodem moet een open structuur hebben om wortelontwikkeling van de jonge grasplanten mogelijk te maken.

onderhoudsplan. Het introduceren van nieuwe grassen in bestaande greens kan niet zomaar domweg in het bestaande onderhoudsplan worden ingevoerd. Zaailingen zijn klein en vele kunnen niet overleven in de omstandigheden die gelden voor bestaande grasplanten; ze hebben hulp nodig. Greenkeepers moeten doorzaaien benaderen met een specifiek plan. Om te beginnen moet succesvol doorzaaien gebaseerd zijn op een zorgzame en geduldige houding: jonge grasplanten hebben verzorging nodig. Daarnaast moeten ook de golfers ervan overtuigd zijn dat het noodzakelijk is om de kwaliteit van de greens

te verhogen.

Juiste fijne grassoorten

Kies de grassoorten die, wanneer ze gevestigd zijn, een kans van overleven hebben in de leefomgeving die specifiek voor de golfbaan geldt. De huidige grassamenstelling van de greens geeft een indicatie, bekijk die eens nader. Als drainage een probleem is, dient het verholpen te worden, waarna de gewenste grassoorten kunnen worden gekozen. Zoals bekend is gewoon struisgras aangepast aan weinig productieve en weinig verstoorde omgevingen met voldoende drainage, die bij voorkeur matig zuur zijn. Wit struisgras vereist een continue actieve groei door het jaar heen met onregelmatige verstoringen en weinig stress, ofwel een rustige golfbaan van hoog niveau waar golf wordt gespeeld gedurende het groeiseizoen en minder wordt naarmate het seizoen op z'n einde loopt. Kruipend struisgras kan gemiddelde stressniveaus aan en kent een lage mate van verstoring. Roodzwenkgras prefereert een niet productieve, droge en matig zure leefomgeving met lage verstoringniveaus. Straatgras houdt van productieve groei en een verstoorde omgeving met een geringe mate van stress. Over het algemeen wordt in Nederland dus gestreefd naar gewoon struisgras of een mix met roodzwenk (uitzonderingen daargelaten). De keuze is aan de

greenkeeper zelf...

Juiste raskeuze

Bij de keuze voor het juiste ras kunnen greenkeepers zich baseren op het STRI ras test programma dat in de afgelopen 35 jaar is ontwikkeld. Testen worden uitgevoerd op verschillende gebieden, inclusief kort gemaaid gras. De resultaten van de testen worden elk jaar weergegeven in de 'STRI Turfgrass Seed'-gids. De overzichtslijsten stellen hoofdgreenkeepers in staat de verschillende rassen te evalueren op het gebied van onder meer kleur, zode dichtheid en ziekte tolerantie. Het zijn uitstekende testen die duidelijk maken hoe een ras zich houdt onder verschillende beheer- en onderhoudsmaatregelen en betreding. Gebruik een uitgebalanceerde mix van 2-3 rassen en maak afwegingen aangaande coating en dergelijke, welke mogelijk ontkieming, opkomst en vestiging bevorderen.

Timing van doorzaaien

Een algemene vuistregel voor doorzaaien is dat de handeling het beste kan worden uitgevoerd in de late zomer of vroege herfst. Dan zijn de bodemtemperaturen nog hoog genoeg en is de neerslag voldoende voor de ontkieming, opkomst en vestiging van nieuwe grasplantjes zonder dat

al te veel omgevingsfactoren stress erop uitoefenen. De herfst is ook de tijd waarin de onderhoudsactiviteiten minder intensief worden en waardoor de nieuwe zaailingen een grotere kans van overleven krijgen. Het hangt ervan af: doorzaaien in het voorjaar zal waarschijnlijk op dezelfde manier ontkiemen en zich vestigen, het hangt af van de intensiteit van de nazorg. Onder ideale omstandigheden zou je het graszaad inbrengen op het moment dat de grasmat in de minst concurrerende omstandigheid verkeert, zodat het zich beter kan vestigen. In een gras-matsamenstelling die gedomineerd wordt door straatgras is dat waarschijnlijk tijdens het vroege voorjaar of gedurende het hoogtepunt in de zomer, wat weer niet praktisch is als de bespelingintensiteit in ogenschouw wordt genomen. Daarnaast kan ook een groeiregulator worden toegepast, vlak voor het doorzaaien om het jonge gras een kans te geven zich te vestigen doordat het huidige grasbestand zich minder productief ontwikkelt. Greenkeepers moeten goed nagaan wat voor hun eigen specifieke situatie het beste is.

Goede doorzaai omstandigheden

Voordat er doorgezaaid wordt, moet het oppervlak geopend worden en dient een

herbergzame en beschermende omgeving gecreëerd te worden, zonder het al te veel te verstoren. Het oppervlak moet allereerst in staat zijn het graszaad op de juiste diepte te kunnen opnemen, om ontkieming te realiseren. Het moet daarnaast het graszaad in staat stellen onbezorgd te groeien en het moet ook bescherming bieden in het gehele traject van vestiging tot volwassenheid. Het zaaibed dient een goed groeimedium te zijn; zorg ervoor dat je vilt kwijtraakt -het zorgt voor stress extremen in droge en natte omstandigheden- en zorg desgewenst voor voedingsstoffen bij de uitmerende uit zand opgebouwde greens. De bodem moet ook een open structuur hebben om wortelontwikkeling van de jonge grasplanten mogelijk te maken. Als het nodig is, dient er van tevoren belucht te worden. Het oppervlak kan geopend worden door te beluchten (hol beluchten, met vaste pennen en met een spijkerrol) of door kleine sleufjes te trekken (disc-zaai of een verticuteerder). Zaai vervolgens door volgens de aangegeven hoeveelheid per oppervlakte en op de voorgeschreven diepte; dat zal vaak in de viltlaag of net daaronder in de wortelzone zijn, maar struisgras kan ook via een dropspreder op de grasmat zelf worden gestrooid, waarna het in het bovenste gedeelte van de viltlaag kiemt. Dek

het graszaad af om kieming en wortel-ontwikkeling te bevorderen, alsmede een bescherming voor het zich ontwikkelende graszaad te creëren. Dat kan bereikt worden door middel van een topdressing, waarna die in het oppervlak (of de holle gaten) gewerkt moet worden door middel van een ijzeren sleepnet. De meest effectieve manier is het topdress materiaal met de handbezem in het oppervlak/de gaten te vegen. Als de gaten van de holle pen beluchting deels afgevuld worden -bijvoorbeeld een paar millimeter onder het maaioppervlak- geeft dat de jonge zaailingen een kans zich te vestigen en volwassen te worden zonder dat ze al te veel worden verstoord (te kort maaïen) door de

reguliere onderhoudsactiviteiten. Deze tactiek zou gebruikt moeten worden voor het doorzaai programma in het voorjaar, wanneer het reguliere onderhoud noodzakelijkerwijs vrij intensief is om alles op het gewenste niveau voor het seizoen te krijgen.

Ontkieming graszaadje

Het weer dicteert de ontkieming; plan het doorzaaien goed en houd daarbij de verwachtingen voor de dagen erna in gedachte. Graszaad ontkieming heeft z'n tijd nodig, neem deze ook en heb geduld: het weer is de baas. Houd vooral het vochtgehalte in de toplaag in de gaten, omdat het ontkiemende grasplantje weinig stress

in de vorm van droogte en natheid kan verdragen, doordat de wortels nog niet voldoende diep ontwikkeld zijn om dat te kunnen verdragen.

Vestiging grasplant

Wanneer het graszaad eenmaal ontkiemd is, volgt de belangrijke vestigingsfase. Wees waak-

**De grote uitdaging voor de
greenkeeper is greens
creëren die gedomineerd
worden door fijnere grassen.**

zaam gedurende deze periode. Maar al te vaak komt het graszaad goed op, maar is alles alweer weg na een paar maanden. Wees voorzichtig met de jonge zaailingen; ze zijn klein, kwetsbaar en hebben tijd nodig om sterk genoeg te worden voor de leefomgeving in de green. Dat betekent dat de maaï intensiteit omlaag en de maaïhoogte omhoog moet worden gebracht, evenals het tijdelijk niet verticaal maaïen en verticuteren. Om het vilt onder controle te houden, moeten de greens het beste vóór het doorzaaien intensief worden bewerkt (holbeluchten, verticuteren en topdresen). De timing is waarschijnlijk het beste in de vroege herfst, wanneer het onderhoudsprogramma van nature al minder intensief is. Ben vooral zorgzaam en geduldig, dan vestigen de nieuwe grasplantjes zich goed in hun nieuwe leefomgeving van de volwassen en intensief onderhouden green.

Weloverwogen plan

Succesvol doorzaaien vraagt om een weloverwogen plan. Houd daaraan enkele jaren vast. Door de doorzaai beurten van tevoren goed te plannen, is er minder kans dat deze verschoven worden naar minder ideale tijdstippen of zelfs uitvallen, doordat de golfkalender het niet toelaat.

Holle pennen beluchten met mulitcore.

Dit artikel is een vertaling en bewerking van de tekst 'Overseeding Golf Greens' van Henry Bechelet B.Sc. (Hons) MBPR, Turfgrass Agronomist van de STRI voor Noord en Oost Engeland.